

3. Логвіновська С. І. Концептуальні підходи до спрощеної системи оподаткування в Україні / С. І. Логвіновська // Економічний форум. – 2013. – № 3. – С. 180-185.

4. Ткачик Л. П. Спрощена система оподаткування як інструмент агресивного податкового планування / Л. П. Ткачик, О. Я. Бешко // Молодий вчений. – 2018. – № 2(54). – С. 758-763.

5. Хромушина Л. А. Спрощена система оподаткування в Україні: реалії, проблеми та перспективи застосування / Л. А. Хромушина // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск 14. – С. 875-879.

6. Буй Т. Г. Податкове стимулювання розвитку малого підприємництва в Україні / Т. Г. Буй, О. К. Прімерова // Ефективна економіка. – 2018. – № 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

7. Делас В. А. Актуальні проблеми та напрями реформування спрощеної системи оподаткування в Україні / В. А. Делас, А. В. Грицаюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15209421251472.pdf>.

Кузьмич С.М.,
студентка ІV курсу,
ННІ обліку, аналізу та аудиту;
Ільїн В.Ю.,
д.е.н., професор кафедри
бухгалтерського обліку
Університет державної фіскальної служби України
(м. Ірпінь)

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ДОГОВОРОМ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ

У сучасних умовах суб'єкти господарювання шукають дедалі більше можливостей для оптимізації власних витрат і, як наслідок, поліпшення фінансових результатів діяльності. Найнявши працівників за цивільно-правовим договором підприємство має змогу не тільки отримати бажаний результат праці, а й уникнути відповідальності у випадку настання нещасних випадків на виробництві та зняти із себе гарантії передбачені трудовим законодавством, оскільки усі ризики покладаються на фізичну особу.

З огляду на це, актуальним є визначення сутності, переваг та недоліків цивільно-правових договорів, а також особливостей оподаткування доходів працівників за цивільно-правовим характером.

Тенденції та чинники механізму оподаткування доходів з фізичних осіб в сучасних умовах стали об'єктом досліджень багатьох вітчизняних вчених, зокрема: Непочатенко О.О., Боровик П.М., Парій Д.Ю. [1], Юрчишина Л.В. [2] та інші. Проте оподаткування доходів працівників за цивільно-правовим договором (далі ЦПД) є недостатньо дослідженим.

ЦПД являє собою угоду між фізичною і іншою фізичною особою, або юридичною особою, або між юридичною особою та іншими юридичними особами, у якій сторони домовляються про виконання робіт або надання послуг, конкретні строки виконання цих робіт/надання послуг та їх вартість.

Часто роботодавці, які планують використати працю фізичних осіб, не можуть прийняти рішення який вид договору укласти із найманими особами - трудовий або цивільно-правовий (табл. 1). Цивільно-правові договори мають багато переваг зі сторони економії витрат на оплату праці, та їх умови є простішими, порівняно з трудовими.

Таблиця 1

Основні відмінності трудового договору та договору підряду

Ознака	Трудовий договір	Цивільно-правовий договір
Предмет договору	Виконання певної роботи за конкретною кваліфікацією, передбаченою штатним розписом	Надання певного обсягу послуг, виконання певного обсягу робіт.
Мета договору	Виконання певних трудових функцій	Отримання кінцевого матеріального результату
Процес виконання	Працівник дотримує вимог внутрішнього трудового розпорядку	Самостійно організовує процес виконання договору
Строк договору	Може бути: безстроковим, що укладають на невизначений строк; строковим — до певної дати чи на час виконання роботи	Не може бути безстроковим. Строк дії обумовлюють у договорі
Результати роботи	Табель обліку робочого часу	Факт виконання робіт за відповідним актом
Оплата	Працівникові виплачують зарплату відповідно до трудового договору	Фізособі нараховують винагороду залежно від обсягів виконаних робіт

Створено автором за джерелами [3,4].

Перевагами договору цивільно-правового характеру у тому, що виконавець отримує оплату за результат, а не за процес праці, що є додатковим стимулюванням для працівника. Його не включають до штатного розпису, він не підпорядковується правилам трудового розпорядку, проте працівник претендує на соціальні гарантії від держави. Кожна зі сторін у будь-який момент може розірвати договір.

Виплати за договором цивільно-правового характеру обкладаються тими самими податками і зборами, що і зарплата за трудовим договором, однак є деякі особливості в оподаткуванні [2].

За цивільно-правовим договором з фізичною особою на суму винагороди нараховується 22% ЄСВ, 18% ПДФО та 1,5% ВЗ, без прив'язки до мінімальної зарплати (4723 грн), як передбачено трудовим договором [3].

У випадку, коли ЦПД укладено з підприємцем – загальносистемником, підприємство не має утримувати й сплачувати ПДФО з військовим збором. Проте це лише за умови підтвердження того, що фізособа зареєстрована

відповідно до закону як суб'єкт підприємницької діяльності та виконувані нею роботи відповідають видам діяльності, зазначеним у відомостях із ЄДР, тобто копії витягу з ЄДР (для ЄСВ).

Для підприємців на єдиному податку – роботи (послуги) повинні відповідати видам діяльності, які зазначені в реєстрі платників єдиного податку для груп 1 та 2, і видам діяльності, указаним у ЄДР (для групи 3).

Таким чином, якщо роботу виконує підприємець у межах підприємницької діяльності, підприємство-замовник не сплачуватиме ані ПДФО, ані ЄСВ, ані військового збору, а фізособа – підприємець самостійно розраховує та сплачує їх за себе.

Підприємець на загальній системі оподаткування чи єдиному податку сплачує ПДФО за ставкою 18% та військовий збір – за ставкою 1,5% від бази оподаткування, якою є чистий оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка в грошовій і негрошовій формах) і документально підтвердженими витратами. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) сплачується у розмірі не меншому, аніж мінімальний страховий внесок (1039,06 грн), незалежно від того чи був дохід у звітному році. Також підприємець-єдинник сплачує єдиний податок за ставками, визначеними Податковим Кодексом України [4].

Часто на практиці, щоб не укладати трудові договори, витрати фізособи-підприємця на сплату податків часто бере на себе підприємство, тому необхідно зважити на вищезазначені особливості оподаткування.

Варто зазначити, що не тільки неправильна сплата податків є порушенням, а й неправильно оформлений договір цивільно-правового характеру, також якщо виконувані роботи/послуги відповідають вакантній посаді, виконуються систематично, то підприємство може бути визнане як роботодавець, і відносини за ЦПД вважатимуться порушенням трудового законодавства [1, с. 220]. Укладати ЦПД має кваліфікована особа (юрист), аби в подальшому не виникло питань до таких договірних відносин з боку контролюючих органів.

Отже, як ми бачим з проведеного дослідження, впровадження працівників за договором цивільно-правового характеру має власні переваги та недоліки. Доцільність застосування даного нововведення залежить від специфіки діяльності суб'єкта господарювання та потребує детально складеного договору відповідно до законодавства.

Список використаних джерел:

1. Юрчишена Л.В. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходу бюджету України. *Фінанси, учет, банки*. 2016. № 1 (21). С. 215-224.

2. Непочатенко О.О., Боровик П.М., Парій Д.Ю. Оновлений механізм справляння податку на доходи фізичних осіб: проблеми та перспективи. *Економіка. Управління. Інновації*. 2016. (16). С. 28-34.

3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 1105- XIV від 23 вересня 1999 року з поточними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.

4. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 2 грудня 2010 року з поточними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Лактіонова Ю.Р.,
магістр, спеціальність «Облік і аудит»,
науковий керівник:
к.е.н., доцент Новіченко Л.С.,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
(м. Київ)

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ І ПЛАТЕЖІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ефективність виконання завдань суб'єктами бухгалтерського обліку передусім залежить від рівня його організації. Раціональна організація бухгалтерського обліку суттєво впливає на впорядкування та розподіл функцій між структурними підрозділами підприємства, а також є визначальним фактором для інформаційного забезпечення запитів управлінського персоналу. Отримання якісної та повної інформації щодо діяльності підприємства сприяє збереженню майна власників, захисту інтересів стейкхолдерів, забезпечує пошук шляхів підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання.

Податки на сьогодні виступають одним із ключових елементів впливу на формування економічного потенціалу підприємства за допомогою системи державного регулювання. Завдяки виваженій фіскальній політиці здійснюється ефективне регулювання економічних відносин та інтересів держави, регіонів, суб'єктів господарювання і окремих громадян. Їх формування має стимулювати розвиток усього прогресивного та ефективного, що потребує господарська діяльність, регулювати суперечності, які виникають у процесі реалізації стратегії розвитку економічного потенціалу підприємств і держави.

Питання організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів в сучасних умовах перебувають під постійною увагою науковців та практиків. Дана ситуація зумовлена тим, що саме в даній сфері перетинаються інтереси і держави, і суб'єктів господарювання та платників податків. Підтримання балансу інтересів різних сторін є запорукою формування справедливих суспільних відносин та налагодження ефективного зворотного зв'язку у сфері оподаткування.

Підвищення ефективності прийняття рішень між представниками державних органів, суспільства та платників податків базується на формуванні сприятливого внутрішнього та зовнішнього податкового середовища. Забезпечити сприятливі умови для зменшення податкового навантаження на суб'єкт господарювання можливо шляхом розробки відповідних внутрішніх регламентів про облікову політику. Наказ про облікову політику є одним з основних документів, що встановлюють правила ведення та організації бухгалтерського та податкового обліку.